

بروجردی: پذیرفتن بندهایی از FATF، مراوده با کشورهای همسورا هم دچار اختلال کرده است

ص ۸

دورنمای مذاکرات مزدی ۱۴۰۴؛ سبد معیشت از مرز ۳۵ میلیون تومان گذشت؟

در صفحه ۲

فارغ التحصیلان در بن بست بیکاری؛

صدایی که شنیده نمی شود!

در صفحه ۲

رئیس کمیسیون انرژی مجلس: گران کردن بنزین منتفی است

در صفحه ۸

یوسفی: دولت در حوزه اقتصادی دچار یک رهاشدگی شده است

مدیر کل خزانه وزارت تشریح کرد

ممنوعیت ایجاد حساب بانکی برای دستگاه های دولتی

کاهش ۷۰ هزار حساب به ۷ هزار

در صفحه ۸

صرفه جویی ۲/۹ میلیارد دلاری با اسقاط ۳۲۸ هزار خودرو امسال

در صفحه ۲

ماراتن نفس گیر خرید بلیت قطار در فرایند فروش غیر شفاف

در حالی که پیش فروش بلیت قطارهای مسافری از ساعت ۸ صبح امروز آغاز شده، فرآیند خرید به گونه ای است که بسیاری از مسافران در تهیه بلیت ناکام می مانند و البته فرایند فروش بلیت هم برایشان خیلی غیر شفاف است. پیش فروش بلیت قطارهای مسافری برای بازه زمانی اول تا ۲۲ اسفند ۱۴۰۳ در تمامی مسیرها (مسیر رفت تا ۲۲ اسفند و مسیر برگشت تا ۲۳ اسفند) از ساعت ۸ صبح امروز آغاز شد.

از ساعت ۱۰ تا ۱۲ پیش فروش حضوری از طریق مراکز مجاز انجام شد و از ساعت ۱۲ ظهر امروز نیز به طور همزمان پیش فروش بلیت به صورت اینترنتی و حضوری در حال انجام است.

در پیش فروش بلیت قطارهای مسافری اسفند، قیمت ها ۲۵ درصد نسبت به دوره قبل افزایش یافته است. این سومین افزایش قیمت بلیت قطار در سال جاری است که با درخواست شرکت های ریلی انجام شده است.

تیرماه امسال قیمت بلیت قطارهای مسافری با مجوز ستاد تنظیم بازار ۳۰ درصد افزایش یافت و در پایان ماه نیز قیمت بلیت قطارهای ۵ ستاره با افزایش ۳۰ درصدی مواجه شد. در حالی که طبق اعلام قبلی راه آهن، امکان خرید بلیت قطارهای مسافری به صورت اینترنتی و حضوری از ساعت ۱۲ امروز فراهم شده، اما بلیت قطارهای ۳ و ۴ ستاره که قیمت مناسب تری نسبت به قطارهای ۵ ستاره دارند، از همان ابتدای صبح در دسترس نیست. دلیل این موضوع هنوز مشخص نشده و لازم است مسئولان راه آهن در این باره شفاف سازی کنند.

در حال حاضر (ساعت ۱۲:۴۵) سایت علی بابا تنها بلیت قطارهای ۵ ستاره و اتوبوسی را عرضه می کند. قیمت بلیت قطارهای ۵ ستاره در نرخ گذاری جدید به یک میلیون و ۵۹۰ هزار تومان افزایش یافته است. در پیش فروش قبلی، این نرخ برای هر نفر یک میلیون و ۲۸۰ هزار تومان بود.

قطارهای اتوبوسی نیز به دلیل محدودیت هایی مربوط به استراحت و راحتی مسافران، چندان مورد توجه مردم، به ویژه مسافران مسیر تهران-مشهد، نیستند. یکی از اصلی ترین گلاجه های مردم نسبت به پیش فروش بلیت قطارهای مسافری، شفاف نبودن فرآیند آن است. در حالی که بسیاری از مسافران امکان خرید بلیت را ندارند، آژانس ها به راحتی تعداد بالای بلیت خریداری می کنند. از این رو ضروری است که راه آهن جمهوری اسلامی ایران در این زمینه شفاف سازی کرده و از تداوم برخی رانت ها در حوزه حمل و نقل ریلی جلوگیری کند.

بررسی وضعیت وسیع بودن حجم اقتصاد غیر رسمی نشان می دهد که طبق گزارش بانک جهانی (۲۰۲۲) اشتغال غیر رسمی حدود ۶۰ درصد از کل اشتغال در ایران را تشکیل می دهد این میزان غیر رسمی با میانگین جهانی ۵۸-۶۰٪ قابل مقایسه است، اما برخی تفاوت های ظریف وجود دارد حدود یک سوم از کارکنان غیر رسمی در ایران برای بخش رسمی و کمی بیش از ۲ درصد در خانوارها کار کنند. اشتغال غیر رسمی برای زنان ۶۳ درصد و کمی بیشتر از مردان (۵۸ درصد) است، در حالی که میانگین اشتغال غیر رسمی در جهان در میان مردان ۶۳ درصد در مقایسه با زنان (۵۸٪ درصد) بیشتر است. تنها در کشورهای با درآمد پایین و متوسط زنان بیشتر در معرض اقتصاد غیر رسمی هستند در ایران بیش از ۷۵ درصد از افرادی که در مناطق روستایی کار می کنند در اقتصاد غیر رسمی زندگی می کنند در حالی که نیمی از اشتغال شهری غیر رسمی است. اشتغال غیر رسمی در مناطق روستایی در جهان به دلیل سهم بالای بخش کشاورزی به عنوان منبع اصلی اشتغال غیر رسمی، دو برابر بیشتر در مناطق شهری است. سطح اشتغال غیر رسمی در بخشهای مختلف اقتصاد و بر اساس سطح تحصیلات متفاوت است؛ همانند سایر کشورها، بخش کشاورزی بالاترین سطح اشتغال غیر رسمی را در ایران به خود با ۷۸ درصد اختصاص داده است اما کمتر از میانگین جهانی (۹۳ درصد) است.

در سطح جهان حدود ۵۷٪ درصد از کارگران صنعت و ۴۷٪ درصد از کارکنان خدمات غیر رسمی هستند. علاوه بر این سطح تحصیلات افراد با غیر رسمی بودن همبستگی بالایی دارد بر اساس سطح تحصیلات، افرادی که دارای مدرک دانشگاهی هستند کمتر به طور غیر رسمی استخدام می شوند.

تحصیل کرده های ایرانی درگیر اشتغال غیر رسمی!

در ایران سهم اشتغال غیر رسمی در بین افراد بدون تحصیلات ۸۲٪ درصد، برای آموزش ابتدایی ۷۶٪، برای آموزش متوسطه ۷۰٪ درصد و برای تحصیلات تکمیلی ۳۷٪ درصد است. میانگین جهانی این اعداد به ترتیب ۹۳٪ درصد، ۸۲٪ درصد، ۵۷٪ درصد و ۳۲٪ است که نشان دهنده آن است که سطح غیر رسمی اشتغال برای ایرانیان بالاتر از هم تان بین المللی خود است در حالی که اشتغال غیر رسمی افراد بدون تحصیلات کمتر از میانگین جهانی است.

سطح غیر رسمی اشتغال نیز در سراسر ایران به طور قابل توجهی متفاوت است دامنه نسبت اشتغال رسمی از ۳۸ درصد (استان) تا بالای ۷۰ درصد، کهگیلویه و بویراحمدان متغیر است نسبت اشتغال رسمی در میان استان های نزدیک به مرز بیشتر است و استان هایی که نرخ فقر بالاتری دارند سهم بیشتری از اشتغال غیر رسمی دارند مانند سیستان و بلوچستان و کهگیلویه و بویراحمد، مطابق با روند، جهانی اشتغال غیر رسمی به طور نامتناسبی تحت تأثیر همه گیری کووید - ۱۹ قرار گرفت. طبق گزارش (۲۰۲۲) ILO بر اساس نمونه ای از ۱۰ کشور از دست دادن شغل در میان مشاغل غیر رسمی حدود دو تا سه برابر بیشتر از کارمندان رسمی بود. هر چند اندازه گیری اقتصاد غیر رسمی ذاتاً دشوار است اما نمونه های آن تا حد زیادی قابل لمس و شناسایی است و می توان آن را در حوزه های مختلف اقتصادی از جمله اشتغال مشاهده و اندازه گیری کرد.

بر اساس آخرین آمار سازمان تأمین اجتماعی کل بیمه شدگان اجباری این سازمان در سال ۱۴۰۲ حدود ۱۶ میلیون نفر بوده است؛ اگر این رقم را در کنار جمعیت فعال کشور در پایان سال ۱۴۰۲ (حدود ۲۶ میلیون و ۴۴۲ هزار نفر) قرار دهیم، یعنی حدود ۱۰ میلیون از جمعیت فعال کشور یعنی ۳۷٪ درصد از نیروی فعال کشور تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی نیستند.

از آنجا که تحت پوشش بیمه قرار گرفتن برای کارهای رسمی اجباری است این جمعیت یا به خود اشتغالی یا درآمد پایدار مشغول اند و ترجیح داده اند به سراغ بیمه تأمین اجتماعی، نروند یا اینکه اصلاً شغل و درآمد ثابتی ندارند و در بخش غیر رسمی اقتصاد و مشغول فعالیت اند. هر سه بخش اقتصاد ایران شامل بخش کشاورزی صنعت و خدمات درگیر اقتصاد غیر رسمی هستند بخشی از اشتغال در این بخشها اصولاً جز مشاغل غیر رسمی به شمار می روند نمودار زیر وضعیت اشتغال غیر رسمی را به تفکیک هر یک از بخشهای سه گانه اقتصاد نشان می دهد.

به طور کل بسیاری از کارگاه ها و مشاغل که بابت نهادها از جمله نیروی کار پول نقد می پردازند حساب بانکی نداشته و پرداخت مالیاتی انجام نمی دهند و یا در عین استخدام رسمی کارکنان اما بسیاری از مقررات را رعایت نمی کنند، در طیف وسیع فعالیت اقتصاد غیر رسمی قرار دارند در کشورهای فقیر بخش غیر رسمی ۳۰ تا ۴۰ درصد از کل فعالیت اقتصادی و سهمی بالاتر از اشتغال را دارا است در کشورهای ثروتمند این رقم بین ۱۵ تا ۲۰ درصد است.

مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۳). اگرچه صنعت بیشترین سهم از اشتغال غیر رسمی را دارد اما درصد سهم اشتغال غیر رسمی به نسبت کل اشتغال در حوزه کشاورزی بیشتر از سایر بخشها است که می توان این امر را متأثر از رواج اقتصاد معیشتی و فروش غیر رسمی محصولات به بازار در حوزه کشاورزی دانست.

سهم ۶۰ درصدی اشتغال غیر رسمی از کل اشتغال ایران

ریز و درشت، دیگر موجب وسعت اقتصاد غیر رسمی در ایران شده است. به دلیل دشواری و نامکنم بودن اندازه گیری دقیق اقتصاد غیر رسمی گزارشها و تحقیقات مختلف داخلی و خارجی، سهم اقتصاد غیر رسمی در ایران را به طور گسترده ای متفاوت از هم اعلام کرده اند. طبق گزارش اتاق تهران، نتایج یک پژوهش نشان می دهد که اندازه اقتصاد زیرزمینی در ایران به طور میانگین ۱۸۳ درصد از تولید ناخالص داخلی است اما پژوهش های دیگری نیز نشان می دهد که از ۵۳ درصد اقتصاد غیر رسمی در کشور حدود چهار درصد آن را اقتصاد غیر قانونی تشکیل می دهد. اقتصاد غیر قانونی شامل تولید و توزیع کالا و خدمات غیر قانونی مانند مواد مخدر مشروبات الکلی و ... است.

همچنین ۱۲ درصد اقتصاد ایران را اقتصاد غیر ثبتی شامل می شود که گرچه ماهیت قانونی دارند اما به دلیل کوچکی مقیاس یا توسعه نافتگی از دید و کنترل دولت مخفی مانده اند. اما طبق بررسی ها حدود ۳۷ درصد اقتصاد نیز اقتصاد پنهان است، این دست فعالیت ها کاملاً مشابه فعالیت های رسمی هستند اما با انگیزه های اقتصادی از چشم دولت پنهان نگه داشته می شوند. مناطق مختلف کشور در درجات متفاوتی با اقتصاد غیر رسمی درگیر هستند. اندازه اقتصادی اقتصاد غیر رسمی دشوار است اما یکی از شاخصهای نشانگر وضعیت اقتصاد غیر رسمی میزان اشتغال غیر رسمی است که در نمودار زیر بر اساس این شاخص وضعیت اشتغال غیر رسمی در استان های مختلف کشور نشان داده شده است؛

۷۵ درصد روستاییان در اقتصاد غیر رسمی زندگی می کنند

بر اساس گزارش بانک جهانی اشتغال غیر رسمی حدود ۶۰ درصد از کل اشتغال در ایران را تشکیل می دهد.

اقتصاد غیر رسمی به فعالیت های اقتصادی اطلاق می شود که خارج از چارچوب قانونی و رسمی صورت می گیرند. این فعالیت ها در حساب های ملی ثبت نمی شوند و معمولاً شامل مشاغل بدون مجوز و فاقد پوشش بیمه و مالیات هستند. مشاغل غیر رسمی معمولاً فاقد قرارداد رسمی، بیمه اجتماعی و حقوق بازنشستگی بوده و عموماً در حوزه های خدمات، تولید و بازرگانی فعالیت می کنند. این مشاغل به دلیل عدم ثبت، قانونی در آمار رسمی لحاظ نمی شوند. مشاغل خرد و سنتی، دست فروشان، مشاغل آزاد و فریلنسینگ و مشاغل مرتبط با کشاورزی و صنعت.

این بخش از اقتصاد بخش قابل توجهی از فعالیت های اقتصادی را شامل می شود و از طریق رقیب ناعادلانه با مشاغل غیر رسمی باعث کاهش کیفیت و پایداری مشاغل رسمی می شود؛ کاهش درآمدهای مالیاتی دولت و کاهش ارائه خدمات عمومی و بی نظمی و اختلال در بازار بر مشاغل رسمی نیز تأثیرات قابل توجهی دارد.

طبق مطالعات معاونت بررسی های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران، اندازه گیری اقتصاد غیر رسمی دشوار است و اغلب از شواهد مربوط برای تخمین اندازه آن استفاده می شود. بر اساس آمار مجمع جهانی اقتصاد بیش از نیمی از نیروی کار جهان در مشاغل غیر رسمی مشغول به کار هستند صندوق بین المللی پول نیز آمار ارائه داده است که سهم ۶۰ درصد از کارگران در مشاغل غیر قانونی مشغول به کار هستند.

سهم ۶۰ درصدی اشتغال غیر رسمی از کل اشتغال ایران

این آمار نشان می دهد که از هر ۵ کسب و کار در دنیا تقریباً ۴ کسب و کار به طور رسمی ثبت نشده اند. تحقیقات صندوق بین المللی پول نشان می دهد که سهم اقتصاد غیر رسمی از کل اقتصاد به طور متوسط ۳۵ درصد از تولید ناخالص داخلی در کشورها با درآمد پایین و متوسط در مقابل ۱۵ درصد در اقتصادهای پیشرفته را تشکیل می دهد. اقتصاد غیر رسمی در ایران پدیده ای قدیمی است اما در سال های اخیر به دلیل مشکلات اقتصادی بیکاری و تحریم ها گسترش یافته است. اندازه گیری آن دشوار است و مراجع مختلفی آمار متفاوتی ارائه می دهند اما یکی از شاخص های نشانگر وضعیت اقتصاد غیر رسمی میزان اشتغال غیر رسمی است، بر اساس گزارش بانک جهانی اشتغال غیر رسمی حدود ۶۰ درصد از کل اشتغال در ایران را تشکیل می دهد. همچنین بر اساس گزارشات مرکز آمار ایران اقتصاد غیر رسمی در کشور ما در بخش کشاورزی ۲۵ درصد، در بخش صنعت ۳۸ درصد و در بخش خدمات ۳۷ درصد سهم دارد.

بر اساس برخی دیدگاه ها تقویت اقتصاد غیر رسمی را می توان در مواردی جایگزین برنامه های توسعه ای دانست. اتاق های بازرگانی هم در انتقال اقتصاد غیر رسمی به اقتصاد رسمی و هم در توسعه این بخش می توانند نقش آفرین باشند، هر چند به طور کل با توجه به اثرات منفی اقتصاد غیر رسمی بر فرآیند توسعه کنترل آن لازم است و برای مدیریت چالش های مرتبط به رویکردی جامع و چندوجهی در حوزه های اقتصادی تقنینی قضایی فرهنگی، اجتماعی نیاز است.

بازگراوان اصلی اقتصاد غیر رسمی

هیچ تعریفی با معیار منحصر به فردی از اقتصاد غیر رسمی وجود ندارد اما عنوانی برای اشاره به فعالیت های اقتصادی خارج از هنجارهای رسمی و قانونی به شمار می رود. این بخش قسمت مهمی از اقتصاد کشورها را تشکیل می دهد و تأثیرات پر دامنه ای بر اقتصاد رسمی دارد. هر چند در تعریف و چگونگی اندازه گیری اقتصاد رسمی و همچنین در خصوص ضرورت کنترل با حمایت از آن مناقشات فراوانی هست. اما به طور کلی بخش غیر رسمی به مجموعه فعالیت هایی اطلاق می شود که در چارچوب قوانین رسمی و ثبت شده یک کشور قرار ندارند و شامل فعالیت های در حوزه های تولید خدمات و بازرگانی است. که گرچه کالاها و خدمات آن معامله و مصرف می شوند و اگرچه بر ارزش افزوده و اقتصاد اثر دارند، اما به دلایل مختلف آمار آنها در حساب های ملی لحاظ نمی شود و دولت ها عموماً میل به کنترل آن دارند.

به بیان دیگر اقتصاد غیر رسمی معمولاً به فعالیت ها و معاملات اقتصادی اطلاق می شود که به اندازه کافی پنهان و خارج از دسترس یا نظارت دولت ها هستند و نه اندازه گیری شده و نه مالیاتی بر آنها تعلق می گیرد. فرض بر این است فعالیت اقتصادی در این حوزه حداقل به طور متغله آن آگاه هستند که گزارش این فعالیت ها به مقامات متضمن عواقب مالیاتی یا با حقوقی است. در این تعریف تمرکز صرفاً بر فعالیت های قابل فروش درگیر در تولید و مبادله کالاها و خدمات قانونی محدود و تولیدات خانگی مستثنی می شود؛ زیرا عموماً غیر قابل فروش هستند فعالیت های غیر قانونی نیز از این تعریف مستثنی هستند زیرا ویژگی ها محرک ها و پیامدهای آن ماهیت متفاوتی با اقتصاد غیر رسمی دارد تا همین دواخر اقتصاد غیر رسمی به طور متعارف به عنوان شکلی استثنائی کم دستمزد و سازماندهی شده از فعالیت های متقلبانه تلقی می شد. با این حال مطالعات اخیر نشان داده است بیشتر کارهای غیر رسمی توسط کارگران حاشیه نشین انجام نمی شود و برخی از کارگران با شرکت ها غیر رسمی بودن را انتخاب

آگهی مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک مرحله ای خرید یو پی اس و سایر ملزومات جانبی دکل دوربین جهت پروژه پایش تصویری شهر آستارا - سال ۱۴۰۳ (نوبت اول)

شهرداری آستارا در نظر دارد، مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک مرحله ای خرید یو پی اس و سایر ملزومات جانبی دکل دوربین جهت پروژه پایش تصویری شهر آستارا - سال ۱۴۰۳ (نوبت اول) به شماره مناقصه ۰۲۰۸۰۰۰۰۲۰۰۳۰۵۰۲۰۰۳ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. لذا از واجدین شرایط دعوت بعمل می آید برای کسب اطلاعات بیشتر به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) مراجعه نموده و بعد از بررسی اسناد و شرایط شرکت در مناقصه، پیشنهادات خود را در این سامانه ثبت نمایند. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

- تاریخ انتشار فراخوان: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۸
- مهلت دریافت اسناد فراخوان: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۸
- مهلت ارسال پیشنهادات: تا ساعت ۱۳:۳۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۳
- زمان بازگشایی پاکت ها: ساعت ۹ صبح، روز شنبه مورخه ۱۴۰۳/۱۲/۲۵
- نوع و مبلغ تقسیم شرکت در فرآیند ارجاع کار: ضمانتنامه بانکی معتبر و یا واریز نقدی به مبلغ ۲۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال بحساب ۰۶۰۶۹۸۲۶۵۵۰۰۶ - نام حساب تمرکز وجوه سپرده شهرداری
- اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: آستارا - خیابان امام (ره) شهرداری آستارا - ۰۱۳۴۴۸۲۲۰۲۵

لوان پور
شهردار بندر مرزی آستارا

